

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา ข้อเสนอแนะและประเด็นที่ควรศึกษาเพิ่มเติม

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา มีแนวคิดมาจากการที่รัฐบาลได้ประกาศให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลกในปี 2547 ซึ่งถือเป็นการเปิดตลาดทางด้านเกษตรและอาหารให้กับผู้ประกอบการไทย และนักลงทุนที่เป็นชาวต่างชาติหรือชาวไทยที่สนใจ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีรายได้หลักมาจากผลผลิตด้านเกษตรกรรม ดังนั้นการที่ประเทศไทยจะมีพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางด้านเกษตรและอาหารเพื่อแข่งขันในระดับสากลนั้นย่อมมีแนวโน้มที่สูงขึ้น การวิจัยและพัฒนาทางด้านเกษตรและอาหารจึงมีบทบาทและความสำคัญในเพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขันทั้งระดับภาครัฐและภาคเอกชน สำหรับบริษัทที่ต้องการเป็นผู้นำในธุรกิจอุตสาหกรรมในปัจจุบัน จะให้ความสำคัญกับงานวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผลของงานวิจัยและพัฒนาที่คืบหน้า เป็นพื้นฐานในการประสบความสำเร็จของธุรกิจชั้นนำในปัจจุบัน ความจำเป็นในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาอย่างเพียงพอ เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาทางธุรกิจ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาของบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาของบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 เรื่องการบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี (แบบ 56-2) งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปีพ.ศ. 2547 และพ.ศ. 2548

การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาของบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 เรื่องการบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลที่น้อยกว่าที่มาตรฐานกำหนดให้ปฏิบัติ โดยวิธีการเปิดเผยข้อมูลสำหรับนโยบายการบันทึกรายจ่ายการวิจัยและพัฒนาหรือตัดบัญชี การเปลี่ยนแปลงและยอดคงเหลือของต้นทุนในการพัฒนาหรือตัดบัญชี และหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดบัญชีจะแสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ส่วนข้อมูล

ทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาจะแสดงไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ภายใต้หัวข้อการวิจัยและพัฒนา

จากการศึกษาพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่หนึ่งคือ ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 เรื่องการบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย

การเปิดเผยข้อมูลในงบดุล

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยตัวเลขสุทธิสำหรับการวิจัยและพัฒนาภายใต้ชื่อบัญชี สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และมีการแสดงยอดเปลี่ยนแปลงระหว่างปี ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

การเปิดเผยข้อมูลในงบกำไรขาดทุน

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารไม่ได้มีการเปิดเผยแยกรายการค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนาสำหรับปีในงบกำไรขาดทุน มีเพียงบางบริษัท ได้ระบุในหมายเหตุประกอบงบการเงินว่า ค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนาอยู่ภายใต้ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. การเปิดเผยนโยบายการบันทึกค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนาที่ตัดบัญชี

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 เรื่องการบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 5 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนบริษัท และปี พ.ศ. 2548 จำนวน 5 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนบริษัท

2. การเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงและยอดคงเหลือของต้นทุนในการพัฒนาที่ตัดบัญชี

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 เรื่องการบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 5 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนบริษัท และปี พ.ศ. 2548 จำนวน 5 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนบริษัท

3. การเปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดบัญชี

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 เรื่องการบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 5 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนบริษัท และปี พ.ศ. 2548 จำนวน 5 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนบริษัท

ส่วนที่สอง คือ ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

1. การเปิดเผยข้อมูลโครงการทั่วไป

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการทั่วไป ในแบบในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 41 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 91.11 ของจำนวนบริษัท และในปีพ.ศ. 2548 จำนวน 40 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของจำนวนบริษัท แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลโครงการทั่วไปในรายงานประจำปีและงบการเงิน

2. การเปิดเผยข้อมูลขั้นตอนการดำเนินโครงการ

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินโครงการ ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 9 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของจำนวนบริษัท และในปีพ.ศ. 2548 จำนวน 8 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 17.78 ของจำนวนบริษัท แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลขั้นตอนการดำเนินโครงการในรายงานประจำปีและงบการเงิน

3. การเปิดเผยข้อมูลรายจ่ายที่เกิดขึ้น

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 25 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 55.56 ของจำนวนบริษัท และในปีพ.ศ. 2548 จำนวน 25 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 55.56 ของจำนวนบริษัท แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลรายจ่ายที่เกิดขึ้นในรายงานประจำปีและงบการเงิน

4. การเปิดเผยข้อมูลประมาณการรายจ่ายในอนาคต

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารไม่มีการเปิดเผยข้อมูลประมาณการรายจ่ายในอนาคตในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี รายงานประจำปีและงบการเงิน

5. การเปิดเผยข้อมูลโครงการในอนาคต

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลโครงการในอนาคต ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 1 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 2.22 ของจำนวนบริษัท และในปีพ.ศ. 2548 จำนวน 1 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 2.22 ของจำนวนบริษัท แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลโครงการในอนาคต ในรายงานประจำปีและงบการเงิน

6. การเปิดเผยข้อมูลว่าไม่มีรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลว่าไม่มีรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 5 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนบริษัท และในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 5 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนบริษัท แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลว่าไม่มีรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนาในรายงานประจำปีและงบการเงิน

ส่วนที่สาม คือ การเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2547 และ ปี พ.ศ. 2548 ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

1. การเปิดเผยข้อมูลโครงการทั่วไป

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการทั่วไป ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 41 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 91.11 ของจำนวนบริษัท ในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 40 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของจำนวนบริษัท แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลโครงการทั่วไปในรายงานประจำปีและงบการเงิน

2. การเปิดเผยข้อมูลขั้นตอนการดำเนินโครงการ

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินโครงการ ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 9 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของจำนวนบริษัท ในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 8 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 17.78 ของจำนวนบริษัท แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลขั้นตอนการดำเนินงานในรายงานประจำปีและงบการเงิน

3. การเปิดเผยข้อมูลรายจ่ายที่เกิดขึ้น

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2548 เท่ากันทั้งสองปี จำนวน 25 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 55.56 ของจำนวนบริษัท แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลรายจ่ายที่เกิดขึ้นในรายงานประจำปีและงบการเงิน

4. การเปิดเผยข้อมูลประมาณการรายจ่ายในอนาคต

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารไม่มีการเปิดเผยข้อมูลประมาณการรายจ่ายในอนาคตในรายงานประจำปีและงบการเงิน และไม่มีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2547 และพ.ศ. 2548

5. การเปิดเผยข้อมูลโครงการในอนาคต

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารไม่มีการเปิดเผยข้อมูลโครงการในอนาคตในรายงานประจำปีและงบการเงิน แต่มีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2547 และพ.ศ. 2548 เท่ากันทั้งสองปี จำนวน 1 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 2.22 ของจำนวนบริษัท

6. การเปิดเผยข้อมูลว่าไม่มีรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารไม่มีการเปิดเผยข้อมูลว่าไม่มีรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนาในรายงานประจำปีและงบการเงิน แต่มีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2547 และพ.ศ. 2548 เท่ากันทั้งสองปี จำนวน 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 8.89 ของจำนวนบริษัท

7. การเปิดเผยนโยบายการบันทึกการวิจัยและพัฒนารอดักบัญชี

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 เรื่องการบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 และปี พ.ศ. 2548 เท่ากันทั้งสองปี จำนวน 5 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนบริษัทในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี งบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

8. การเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงและขอดคงเหลือของต้นทุนในการพัฒนารอดักบัญชี

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 เรื่องการบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 และปี พ.ศ. 2548 เท่ากันทั้งสองปี จำนวน 5 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนบริษัทในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี งบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

9. การเปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดบัญชี

พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 เรื่องการบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 และปี พ.ศ. 2548 เท่ากันทั้งสองปี จำนวน 5 บริษัท คิดเป็นร้อยละ

11.11 ของจำนวนบริษัทในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี งบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลในเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร พบว่าการเปิดเผยข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี รายงานประจำปี และงบการเงินนั้น

ในการเปิดเผยข้อมูลการวิจัยและพัฒนาในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จำแนกลักษณะการศึกษาการเปิดเผยออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่ (1) การเปิดเผยข้อมูลโครงการวิจัยและพัฒนาทั่วไป (2) การเปิดเผยข้อมูลขั้นตอนการดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนา (3) การเปิดเผยข้อมูลรายจ่ายที่เกิดขึ้นในการวิจัยและพัฒนา (4) การเปิดเผยข้อมูลประมาณการรายจ่ายในอนาคต (5) การเปิดเผยข้อมูลโครงการในอนาคต (6) การเปิดเผยข้อมูลสำหรับบริษัทที่ไม่มีรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา

พบทุกบริษัทมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แม้ว่าบางบริษัทอาจไม่มีการเปิดเผยข้อมูลครบตามลักษณะของการศึกษาข้างต้น เช่น บางบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลขั้นตอนการดำเนินโครงการในปี 2547 แต่ไม่มีการเปิดเผยในปี 2548 บางบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตร ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลรายจ่ายที่เกิดขึ้นในปี 2547 แต่มีการเปิดเผยในปี 2548 สำหรับบริษัทที่ไม่มีรายจ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา มีการเปิดเผยข้อมูลว่าไม่มีรายจ่ายเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา ซึ่งมีจำนวน 4 บริษัท จากจำนวนบริษัททั้งหมด 45 บริษัท อันเนื่องมาจากเป็นบริษัทที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการดำเนินกิจการ เป็นบริษัทที่เป็นผู้ผลิตภายใต้ลิขสิทธิ์ หรือเป็นบริษัทที่ไม่ได้แยกหน่วยงานวิจัยและพัฒนาออกมาเป็นหน่วยงาน จึงถือรายจ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายปกติ

นอกจากนี้ยังพบอีกว่ามีบางบริษัทที่มีกลยุทธ์ในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา เป็นการสร้างความมั่นใจต่อนักลงทุน และแสดงศักยภาพของธุรกิจอย่างเด่นชัด โดยนำเสนอภาพลักษณ์ของการตระหนักถึงความสำคัญในการวิจัยและพัฒนา ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และธุรกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า นักลงทุน

ข้อสรุปในการเปิดเผยข้อมูลการวิจัยและพัฒนาในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร มีการเปิดเผยข้อมูลการวิจัยและพัฒนาภายใต้หัวข้อการวิจัยและพัฒนาครบทุกบริษัท

ในการเปิดเผยข้อมูลการวิจัยและพัฒนาในรายงานประจำปี และงบการเงินนั้น การศึกษา การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาในรายงานประจำปี และงบการเงินปีนี้ ได้จำแนก การศึกษาการเปิดเผยออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) การเปิดเผยนโยบายการบันทึกรายจ่ายในการ วิจัยและพัฒนา rodents บัญชี (2) การเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงและยอดคงเหลือของต้นทุนในการตัด บัญชี (3) การเปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดบัญชี

พบมีเพียง 5 บริษัท จากจำนวนบริษัททั้งหมด 45 บริษัท ประกอบด้วยบริษัทในกลุ่มธุรกิจ เกษตรจำนวน 2 บริษัทและบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารจำนวน 3 บริษัท ที่มีการนำเสนอ ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 การบัญชีสำหรับการวิจัยและ พัฒนา และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แม้ว่ามีเพียง 5 บริษัทเท่านั้นที่มีการ เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยตามมาตรฐานการบัญชี แต่ทั้ง 5 บริษัท มีการเปิดเผยข้อมูลครบทั้ง 3 ลักษณะของการศึกษา โดยมีการเปิดเผยนโยบายการบันทึกรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา rodents บัญชี และการเปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดบัญชี ในหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อ นโยบายการบัญชี ส่วนการเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงและยอดคงเหลือของต้นทุนในการตัดบัญชี มี การนำเสนอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ภายใต้หัวข้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน โดยมีการนำเสนอ ข้อมูลในรูปของตาราง แสดงราคาทุนยกมาต้นปี ราคาทุนที่เพิ่มขึ้น รายการตัดบัญชี และยอด คงเหลือของราคาทุน ส่วนค่าตัดจำหน่ายสะสมก็เช่นเดียวกัน มีการนำเสนอจำนวนยอดยกมาต้นปี จำนวนตัดจำหน่าย และยอดคงเหลือปลายปี

ข้อสรุปในการเปิดเผยข้อมูลการวิจัยและพัฒนาในรายงานประจำปี และงบการเงินนั้น บริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีการเปิดเผยข้อมูลการวิจัยและพัฒนาจำนวน น้อย แต่บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูล มีการเปิดเผยข้อมูลครบถ้วน และการเปิดเผยข้อมูลในงบดุลมี การเปิดเผยตัวเลขสุทธิสำหรับการวิจัยและพัฒนาภายใต้ชื่อบัญชี สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และมีการ แสดงยอดเปลี่ยนแปลงระหว่างปี ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับการเปิดเผยข้อมูลในงบ กำไรขาดทุนไม่ได้มีการเปิดเผยแยกการค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนาสำหรับปี มีเพียงบางบริษัท ได้ระบุในหมายเหตุประกอบงบการเงินว่า ค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนาอยู่ภายใต้ค่าใช้จ่ายในการ ขายและบริหาร สำหรับ 40 บริษัท ที่ไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับการวิจัยและ พัฒนาในรายงานประจำปี และงบการเงินนั้น เป็นบริษัทที่ไม่มีรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนาจำนวน 4 บริษัท ส่วนอีก 36 บริษัท ไม่ได้แยกค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาออกจากค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงานปกติอย่างเด่นชัดในงบการเงิน

ในการเปิดเผยข้อมูลการวิจัยและพัฒนาเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2547 และ ปี พ.ศ. 2548 ในแบบแสดงรายการทางการเงิน (แบบ 56-1) รายงานประจำปี และงบการเงินนั้น การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างปีเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา ได้จำแนกการศึกษาการเปิดเผยออกเป็น 9 ลักษณะ ได้แก่ (1) การเปิดเผยข้อมูลโครงการวิจัยและพัฒนาทั่วไป (2) การเปิดเผยข้อมูลขั้นตอนการดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนา (3) การเปิดเผยข้อมูลรายจ่ายที่เกิดขึ้นในการวิจัยและพัฒนา (4) การเปิดเผยข้อมูลประมาณการรายจ่ายในอนาคต (5) การเปิดเผยข้อมูลโครงการในอนาคต (6) การเปิดเผยข้อมูลสำหรับบริษัทที่ไม่มีรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา (7) การเปิดเผยนโยบายการบันทึกการจ่ายในการวิจัยและพัฒนาในอดีตบัญชี (8) การเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงและยอดคงเหลือของต้นทุนในการตัดบัญชี (9) การเปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดบัญชี

พบว่าการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลโครงการวิจัยและพัฒนาทั่วไป มีอัตราส่วนในการเปิดเผยข้อมูลที่ลดลง เนื่องจากบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรจำนวน 1 บริษัท มีการเปิดเผยเฉพาะขั้นตอนการดำเนินโครงการที่มีการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ส่วนบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารมีจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลโครงการวิจัยและพัฒนาทั่วไปเท่าเดิม

พบว่าการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลขั้นตอนการดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนา มีอัตราส่วนในการเปิดเผยข้อมูลที่ลดลงเนื่องจากบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารจำนวน 2 บริษัท เนื่องจากทั้ง 2 บริษัทมีการเปิดเผยเฉพาะข้อมูลโครงการวิจัยและพัฒนาทั่วไป และรายจ่ายที่เกิดขึ้น ส่วนบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรจำนวน 1 บริษัท มีการเปิดเผยข้อมูลขั้นตอนการดำเนินโครงการเพิ่มขึ้น เนื่องจากบริษัท เห็นความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

พบว่าการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลรายจ่ายที่เกิดขึ้น มีอัตราส่วนในการเปิดเผยข้อมูลที่เท่ากันทั้งสองปี แต่เมื่อศึกษาถึงการเปิดเผยข้อมูลแยกตามลักษณะธุรกิจ พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรมีการเปิดเผยรายจ่ายที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นจำนวน 1 บริษัท เนื่องจากบริษัทให้ความสำคัญกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สัมพันธ์กับการวิจัยและพัฒนา ในขณะที่บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยรายจ่ายที่เกิดขึ้นลดลงจำนวน 1 บริษัท เนื่องจากบริษัทมีการเปิดเผยเฉพาะจำนวนสาขาของบริษัทที่เพิ่มขึ้น ทำให้อัตราส่วนรวมในการเปิดเผยข้อมูลเท่ากัน ทั้งสองปี

พบว่าการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลโครงการในอนาคต มีอัตราส่วนในการเปิดเผยข้อมูลที่เท่ากันทั้งสองปี แต่เมื่อศึกษาถึงการเปิดเผยข้อมูลแยกตามลักษณะธุรกิจ พบว่าบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรมีการเปิดเผยรายจ่ายที่เกิดขึ้นลดลงจำนวน 1 บริษัท เนื่องจากการเปิดเผยโครงการในอนาคตในปี พ.ศ. 2547 เป็นโครงการที่จะเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2548 ในขณะที่บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยรายจ่ายที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นจำนวน 1 บริษัท เนื่องจากบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลมีความมุ่งมั่นที่

จะนำมาตรฐานสากลมาใช้ให้ครบถ้วน และมีความคาดหวังให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2550 ทำให้
อัตราส่วนรวมในการเปิดเผยข้อมูลเท่ากัน ทั้งสองปี

พบว่าบริษัทที่ไม่มีรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา มีอัตราส่วนร้อยละในการเปิดเผยเท่าเดิม
และยังคงเป็นบริษัทเดิม

พบว่า 5 บริษัทประกอบด้วยบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรจำนวน 2 บริษัทและบริษัทในกลุ่ม
อุตสาหกรรมอาหารจำนวน 3 บริษัท มีการเปิดเผยนโยบายการบันทึกรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา
รอดักบัญชี การเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงและขอลดลงเหลือของต้นทุนในการตัดบัญชี และการเปิดเผย
หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดบัญชี ในปี พ.ศ. 2547 และ ปี พ.ศ. 2548 ในอัตราส่วนร้อยละที่เท่ากัน เมื่อ
ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูล เช่น ทุนจดทะเบียน พบว่าทุนจดทะเบียนของทั้ง 5 บริษัท
ที่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา มีมูลค่าเกินกว่า 300 ล้านบาท และมีรายได้รวมต่อปี
เกินกว่า 400 ล้านบาท

ข้อสรุปเกี่ยวกับบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลการวิจัยและพัฒนาในรายงานประจำปี และงบ
การเงินนั้น บริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน
สำหรับวิจัยและพัฒนาในจำนวนที่เท่ากัน สำหรับการเปิดเผยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยและ
พัฒนานั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางธุรกิจ เช่น ระยะเวลาโครงการวิจัยและพัฒนา โครงการวิจัยและ
พัฒนาใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น การแยกหน่วยงานวิจัยและพัฒนา ออกมาเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท
ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาที่ไม่ได้แยกจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานปกติ งบประมาณในการ
วิจัยและพัฒนา และการขยายตัวทางธุรกิจ โดยส่วนใหญ่รูปแบบและลักษณะของการเปิดเผยข้อมูล
การวิจัยและพัฒนาในแบบแสดงรายการข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจเกษตรและ
อุตสาหกรรมอาหาร สำหรับปี พ.ศ. 2547 และปี พ.ศ. 2548 มีลักษณะเหมือนกัน มีเพียงบางบริษัท
เท่านั้นที่พบจากการศึกษาข้างต้นว่ามีการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้น และลดลง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาของบริษัทในกลุ่มธุรกิจ
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การเปิดเผยข้อมูล
ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 เรื่อง การบัญชีสำหรับการวิจัยและพัฒนา มีจำนวนน้อย สำหรับการ
เปิดเผยตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในส่วนของข้อมูล
ทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาตามแบบแสดงรายการทางการเงิน (แบบ 56-1) มีการเปิดเผยครบ
ทุกบริษัทที่ทำการศึกษา แต่สำหรับข้อมูลทางการเงินในรายงานประจำปี (แบบ 56-2) นั้นยังมีการ
เปิดเผยตามข้อกำหนดเป็นจำนวนน้อย และเพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน และผู้ที่สนใจใน

การนำผลการศึกษาที่ได้นำไปใช้ในเชิงวิชาการ จึงควรมีการเปิดเผยข้อมูลการวิจัยและพัฒนาอย่างเพียงพอตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 14 และ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประเด็นที่ควรศึกษาเพิ่มเติม

ประเด็นที่ควรศึกษาเพิ่มเติม คือ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาตามมาตรฐานการบัญชี การวิจัยและพัฒนาที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางธุรกิจ และมูลค่าที่แท้จริงของข้อมูลการวิจัยและพัฒนาต่อธุรกิจภาคเอกชน ความสัมพันธ์ของรายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา กับผลตอบแทนในการลงทุน เนื่องจากทั้งผู้ใช้ข้อมูลภายในองค์กร หรือผู้ใช้ข้อมูลภายนอก สามารถประเมินคุณภาพของข้อมูลการวิจัยและพัฒนาที่เปิดเผยเพื่อประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ เช่น ผู้ใช้ข้อมูลภายในองค์กร สามารถนำข้อมูลการวิจัยและพัฒนาที่ได้ นำไปวางแผนเพื่อกลยุทธ์ทางด้านการบริหารและนโยบายทางการเงิน ผู้ใช้ข้อมูลภายนอกองค์กรสามารถนำข้อมูลเปิดเผยเป็นเครื่องมือในการลงทุน บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอต่อผู้ใช้ ย่อมแสดงถึงศักยภาพ ความเข้มแข็ง และการเจริญเติบโตทางธุรกิจ